

Liite 9. Tiivistelmä merimetson useimmin aiheuttamista ristiriidoista ja ongelmista sekä niistä Suomessa tehdyistä selvityksistä.

Koettu haitta	Selvitykset Suomessa
Merimetso voi romahduttaa ahven - ja kuhakannat.	Merimetsot syövät sitä kalaa, mitä kulloinkin on paljon ja helposti saatavilla, ja pesimäyhdyskuntien ravinnon koostumuksessa on suuria eroja sekä eri merialueiden että eri saaristovyöhykkeiden välillä. Saaristomerellä ja Selkämerellä ahvenen osuus vaihteli yhdyskunnittain reilusta 10 % yli 40 % koko ravinnon massasta vuosina 2010–2012. Kuhan osuus oli enimmillään vajaa 10 % Saaristomeren sisäsaariston yhdyskunnassa. Tulkinta merimetson vaikutuksesta kalastukseen saavuttavien kuhayksilöiden määrään on ollut tutkimusten erilaisista lähtöoletuksista ja laskentatavoista johtuen ristiriitainen. Kuhan populaatioanalyysiin perustuvan laskelman mukaan merimetson saalistus vähensi Saaristomerellä kalastuskokoon tulevien kuhien määrää 4–13 % vuonna 2010 ja 11–23 % vuonna 2009. Toisessa selvityksessä menetetyin kuhasaaliin osuudeksi arvioitiin 20–60 % vuonna 2010. Rannikkoalueiden kalastuksen yksikkösaalismuutosten perusteella, 50x50 km ruuduissa vuosina 2005–2014, ahven- ja kuhakannat eivät kuitenkaan heikentyneet (ahvenella yksikkösaaliit kasvoivat usealla alueella) merimetsokannan kasvaessa. Jos merimetsolla on vaikutusta ahven- tai kuhakantoihin, olisi vaikutus tämän perusteella paikallisempaa.
Merimetso voi heikentää lohikalakantoja merellä ja jokisuistoissa.	Mahdollista saalistusta lohikalaloille tärkeissä jokisuistoissa ei ole selvitetty. Eri merialueiden pesimäluodoilta ja levähdyspaikoilta kerätyissä noin 10 000 saaliskalayksilön näytteissä tavattiin vain muutama lohi ja meritaimen vuosina 2002–2012. Siikaa tavattiin ravinnosta suhteellisen niukasti, eniten Selkämerellä (1–3 % massasta) ja Perämerellä (4 % yksilöistä).
Merimetso voi aiheuttaa haittaa kalojen tärkeillä kutualueilla.	Mahdollista saalistusta tai sen vaikutusta tärkeillä kutualueilla ei ole selvitetty. Tärkeät kutualueet ovat esim. kuhan osalta tunnistettavissa, jolloin mahdollista uhkaa voidaan ennakoida.
Merimetso voi aiheuttaa saalistuksellaan kalaparvien siirtymisiä.	Saalistuspaineen mahdollista vaikutusta kalaparvien siirtymisiin ei ole selvitetty laajemmin; Saaristomerellä yhdyskuntien rantavesissä havaittiin vähemmän ahventa ja kiiskeä kuin vertailuluodoilla, mutta vaikutusmekanismia (siirtyminen/saaliiksi joutuminen) ei saatu selville.
Merimetso aiheuttaa saalistappioita vioittamalla pyydyksissä olevia kaloja.	Merimetson nokkimisjälkiä havaittiin Saaristomereltä kerätyssä kalanäyteaineistossa ahvenella 0,1 %:ssa (6 000 yksilöstä) ja kuhalla 0,1–0,9 %:ssa

	(7 200 yksilöstä) vuosina 2010–2013.
Merimetso rehevöittää vedet.	Lähes kaikki merimetsoyhdyskunnat pesivät avoimilla vesialueilla kierrättäen niillä ennestään olemassa olevia ravinteita. Suurten yhdyskuntien rantavesissä ravinnepitoisuudet (fosfori, typpi) voivat kohota, mutta merkittävämpää kuormitusta voi esiintyä vain, jos yhdyskunta sijaitsee sulkeutuneella vesialueella ja hakee kalaravintonsa pääosin kyseisen vesialueen ulkopuolelta. Yhdyskuntien rantavesissä vesikasvilajien ja levälajien biomassat tai lajirikkaudet eivät eronneet Saaristo- ja Selkämerellä kontrolliluotojen vastaavista, vaikkakin levälajien suhteet olivat erilaiset.
Merimetso tuhoaa saariston maiseman ja kasvillisuuden.	Vaikutus on paikallista ja on näkyvintä silloin, kun merimetsot pesivät puissa. Vuonna 2015 merimetsan pesimäluodot ja -saaret käsittivät 0,2 % saman kokoluokan (0,1–5,0 ha) kaikista luodoista ja saarista Suomen merialueilla. Merimetsoista noin viidennes pesi puissa. Aiemmin jo tuhoutuneen ja parhaillaan tuhoutuvan metsän yhteispinta-ala on 14 hehtaaria (vuodet 1996–2015). Kaikkein pienimpiä pesimäluotoja lukuun ottamatta ruohovartinen kasvillisuus on runsasta tiheään pesäalueen ulkopuolella. Merimetsojen hylättyä pesimäluodon palautuu ruohovartinen kasvillisuus 1–2 kasvukauden kuluessa rehevänä myös itse pesäalueelle; palautuneita merimetsan hylkäämiä metsättömiä luotoja oli 77 kpl vuonna 2015. Puuston palautuminen voi viedä vuosikymmeniä.
Merimetsoyhdyskuntien aiheuttamat hajuhaitat haittaavat virkistyskäyttöä ja vaikeuttavat loma- ja asuinrakennusten käyttöä.	Hajuhaittoja on hahmotettu kuntalaiskyselyllä Merikarvialla, missä sijaitsee Suomen suurin merimetsoyhdyskunta (3 013 pesää kyselyvuonna 2014). Kokemusperäisesti voidaan yleistää, että mitä suurempi yhdyskunta ja mitä lähempänä asutusta se sijaitsee, sitä voimakkaammiksi hajuhaitat voidaan kokea. Ainakin vielä kilometrin päässä hajuhaitta koettiin ajoittain merkittäväksi Merikarvialla. Hajuhaitta on riippuvainen kulloinkin vallitsevasta tuulen suunnasta.
Merimetsoyhdyskuntien aiheuttamat hajua- ja maisemahaitat heikentävät kiinteistöjen arvoa yhdyskuntien lähellä.	Merikarvialla paikallisen kiinteistönvälittäjän mukaan kiinteistöjen arvot ovat pudonneet ja myös niiden myynti on lähes mahdotonta Suomen suurimman merimetsoyhdyskunnan lähivesillä.